

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-587

21.8.2023

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på hagestue som følge av utvasking av masser under fundamentet – plutselig?

Sikrede meldte om skade på hagestuen høsten 2022. Han opplyste om at hagestuen var bygget for fem år siden, og at han nå hadde problemer med å åpne døren. Foretaket engasjerte en takstmann som konkluderte med at vann fra taknedløpet hadde skylt bort massene og undergravd betongfundamentet over tid. Foretaket avslo erstatning og anførte at skaden ikke hadde oppstått plutselig, slik forsikringsvilkårene krevde. Videre viste foretaket til at vilkårene hadde unntak for blant annet setningsskader. Sikrede var uenig og ba foretakets takstmann utdype tidsperspektivet for selve skadeutviklingen. Takstmannen svarte "har ikke mer å tilføye i saken". Sikrede innhentet deretter en egen takstrapport hvor det fremgikk at årsaken til skaden skyldtes et grunnbrudd, og at dette skjedde raskt og uten forvarsel, godt innenfor et døgn. Nemnda kom til at skaden var dekningsmessig.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 250 000

Saksfremstilling

Saken gjelder sikredes krav om erstatning etter skade på hagestue.

Sikrede har tegnet en bygningsforsikring med bl.a. følgende vilkår:

4. Hvilke skader dekkes

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

Forsikringen gjelder ved:

(...)

4.6. Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over

UNNTATT ER:

(...)

Skade som skyldes setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon

Sikrede meldte inn en bygningsskade til foretaket i oktober 2022. I skademeldingen forklarte sikrede at han hadde bygget en hagestue med en stor foldedør for fem år siden. Døren kunne etter hvert ikke åpnes. Ifølge sikrede, var årsaken utvasking av masse under fundamentet pga. nedløp fra takrennen.

Foretaket rekvirerte en takstmann for å vurdere skadeårsaken. Av skaderapporten fremgikk følgende:

Hendelsesforløp:

For ca. 1 år siden la forsikringstaker merke til at foldedøren i hagestuen (fra 2016) begynte å knipe. (Firma X) som satt opp hagestuen i 2016 ble kontaktet.

(...)

Skadeårsak:

Hagestuen er satt inntil boligen på betongpilarer som er støpt fast til et betongfundament/"betongkake" under bakken. Fundamentet i hjørnet mot boligen ligger tett inntil taknedløpet fra boligen. Taknedløpet er ført i rør og avsluttet under bakken.

(Firma X) var ikke klar over at taknedløpet var avsluttet ca. 10 cm. lavere enn betongfundamentet, de antok at takvannet ble ført videre i drenerør bort fra bygningskroppen. Over tid har vann fra taknedløpet skylt bort massene og undergravd betongfundamentet.

(...)

Skadeomfang:

- For å rette opp skjevheten i hagestuen måtte foldedøren de og monteres og det måtte etableres nytt betongfundament i hjørnet mot boligen.
- For tilkomst måtte deler av gulvet i hagestuen demonteres.

Foretaket avsto dekning den 9.11.22 med begrunnelse i at skaden ikke hadde oppstått plutselig, slik forsikringsvilkårene krevde.

Sikrede klaget på avslaget den 25.11.22 og opplyste om at undergravingen av fundamentet hadde ført til en grunnkollaps med forskyvning av hagestuen. Denne forskyvningen skjedde plutselig. Sikrede hadde hatt utbedringskostnader på ca. kr 250 000 som han krevde dekket under forsikringen.

Foretaket opprettholdt avslaget den 14.12.22 og saken ble klaget inn for Finansklagenemnda den 3.3.23. Sikrede innhentet i den forbindelse en egen takstrappport hvor takstmannen konkluderte med følgende:

Grunnbruddet har i dette tilfellet oppstått som følge av utvasking den bærende massen under fundament i hjørnet på hagestuen. Utvasking av massen under fundamentet har skjedd over en lengre periode. Hagestuen er i bruk nesten daglig, grunnbruddet som viste seg ved at døren kilte seg fast oppstod plutselig og uventet. Døren fungerte normalt fram til grunnbruddet oppsto.

Min vurdering er at grunnbruddet har skjedd raskt og uten forvarsel, godt innennfor et døgn.

Sikrede anfører at foretaket er ansvarlig for å dekke kostnadene til utbedring av hagestuen. Forsikringen dekker "plutselig skade". Skaden på hagestuen skyldes at grunnen under fundamentet har kollapset. Grunnkollapsen og skaden som følge av dette har skjedd tilnærmet samtidig og umiddelbart. Det er i hvert fall ingen dokumentasjon i saken som tilsier noe annet, f.eks. at hagestuen har forskjøvet seg over lengre tid. Det er også logisk at en bygningskonstruksjon som dette vil forskyve seg samtidig og relativt umiddelbart med at deler av grunnen under konstruksjonen kollapse. Det avgjørende er at selve skaden har oppstått umiddelbart/plutselig. Det har derfor ingen betydning om skadeårsaken har pågått over tid. Skaden har dermed oppstått plutselig og vil derfor være dekket under forsikringen.

Unntaket for sviktende fundamentering kommer ikke til anvendelse i dette tilfellet. Årsaken til skaden har ikke noe med hagestuens fundamentering å gjøre. Det er det aktuelle taknedløpsrøret som er den bakenforliggende årsaken til at skaden har oppstått. Det er godt dokumentert i saken at det er grunnen under fundamenteringen til hagestuen som har kollapset.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for å dekke skaden. Iht. vilkårene dekkes "plutselige og uforutsette skader". Begrepet "plutselig" innebærer at skaden må oppstå momentant eller umiddelbart. I langvarig nemndspraksis er det lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom

en dag regnes som plutselige, men ikke skader som utvikler seg over lengre tid. I sikredes sak har massene under fundamentet til hagestuen blitt skylt bort og gradvis undergravet over tid, og den overliggende konstruksjonen har gradvis sunket. Skaden kan derfor ikke regnes som "plutselig". Sikrede har ikke dokumentert at skaden har oppstått plutselig.

Forsikringen har uansett uttrykkelig unntak for skade "som skyldes setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon". Skaden er dermed ikke dekningsmessig under forsikringen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for å dekke sikredes utbedringskostnader etter skaden på hagestuen.

Sikredes bygningsforsikring omfatter bl.a.:

4. Hvilke skader dekkes

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

Forsikringen gjelder ved:

(...)

4.6. Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over

UNNTATT ER:

(...)

- Skade som skyldes setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon.

Iht. forsikringsvilkårene dekkes plutselige og uforutsette skader. Begrepet "plutselig" er ikke definert i vilkårene, men ordet plutselig betyr i utgangspunktet "momentant". Det kan imidlertid også bety "over natten". Lagmannsretten la i LG-2016-148681 til grunn at plutselig betyr at "noe skjer raskt i motsetning til hendelser som utvikler seg over tid, men formuleringen sier ikke noe om hvor raskt hendelsen må utvikle seg". Langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12–13 timer er "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lengre tid, jf. f.eks. FinKN 2023-321, 2017-375, 2019-1006 og 2020-640.

Skaderapporten fra (takstmannen) angir skadeårsaken til å være at vann fra taknedløpet over tid har skylt bort massene under hagestuen og undergravd betongfundamentet. Rapporten sier at "Dette har skjedd den siste tiden", men gir ikke noen klar tidsbeskrivelse av skadeforløpet. I utgangspunktet tilsier utvasking av masser under bygningen over tid at også bygningen forskyver seg over tid, jf. for så vidt FinKN 2021-1104, men dette er en generell betraktning som ikke uten videre kan tillegges avgjørende vekt.

Sikrede har bedt takstmannen utdype tidsperspektivet for selve skadeutviklingen, men takstmannen "har ikke mer å tilføye i saken". Sikrede har fremlagt egen takst som sier at utvaskingen førte til grunnbrudd som viste seg ved at døren kilte seg, og at dette skjedde "plutselig og uventet", og at "Min vurdering er at grunnbruddet har skjedd raskt og uten forvarsel, godt innenfor et døgn". I mangel av en klarere tidsangivelse fra foretakets takstmann må nemnda legge dette til grunn.

Foretakets takst sier også at det dreier seg om setningsskader, som er unntatt fra dekning. En setning er en langsom sammensynkning i undergrunnen ved mekanisk belastning, for eksempel

ved vekten av bygninger. Nemnda forstår dette slik at setningsskader per definisjon oppstår over tid. Dette er i strid med sikredes takst som omtaler skaden som plutselig grunnbrudd. Foretaket har så vidt nemnda kan konstatere ikke bestridt at det foreligger "grunnbrudd". I så fall kan dette unntaket ikke påberopes.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).